

MEMO

Aan	De heer J. Koch, gemeente Lansingerland
Van	Kai Jonkers en Vincent Okhuijzen
Datum	27 februari 2019
Betreft	Memo milieuonderzoeken Berkel Centrum Oost
Bijlagen	Quickscan flora en fauna, Historisch bodemonderzoek, Akoestisch onderzoek
Ons kenmerk:	618.156.60

Inleiding

Deze memo is opgesteld naar aanleiding van het uitgevoerde ecologisch- en historisch bodemonderzoek. Tevens is er een akoestisch onderzoek uitgevoerd. Deze onderzoeken zijn uitgevoerd als onderdeel van een grotere verkenning van het oostelijk deel van Berkel Centrum, met als doel om een toekomstbestendig centrumgebied te realiseren. Het is daarom noodzakelijk om inzicht te krijgen in de situatie ter plaatse. In deze memo wordt een samenvatting gegeven van drie uitgevoerde milieuonderzoeken, te weten: een quickscan flora en fauna, een historisch bodemonderzoek en een akoestisch onderzoek. Deze onderzoeken zijn als bijlage bij deze memo gevoegd. Daarnaast is - aanvullend op het bodemonderzoek van Terra Milieu - aan Antea Group gevraagd om de locatie te beschouwen en te adviseren over de haalbaarheid van een ondergrondse parkeergarage. Dit advies is opgenomen als paragraaf van het bodemonderzoek.

De milieuonderzoeken

Quickscan flora en fauna Raadhuishof te Berkel en Rodenrijs

De quickscan is uitgevoerd door het Natuur-Wetenschappelijk Centrum (NWC) gevestigd in Dordrecht. De quickscan bestond uit een literatuuronderzoek en veldbezoek (uitgevoerd op 30 oktober 2018). Het plangebied is onderzocht op de aanwezigheid van beschermde soorten en de functie/het belang van het gebied voor beschermde soorten. Daarbij is in beeld gebracht welke effecten toekomstige ontwikkelingen op deze soorten kunnen hebben. Hieronder zijn de uitkomsten, effecten, verplichtingen en aanbevelingen uit de quickscan benoemd.

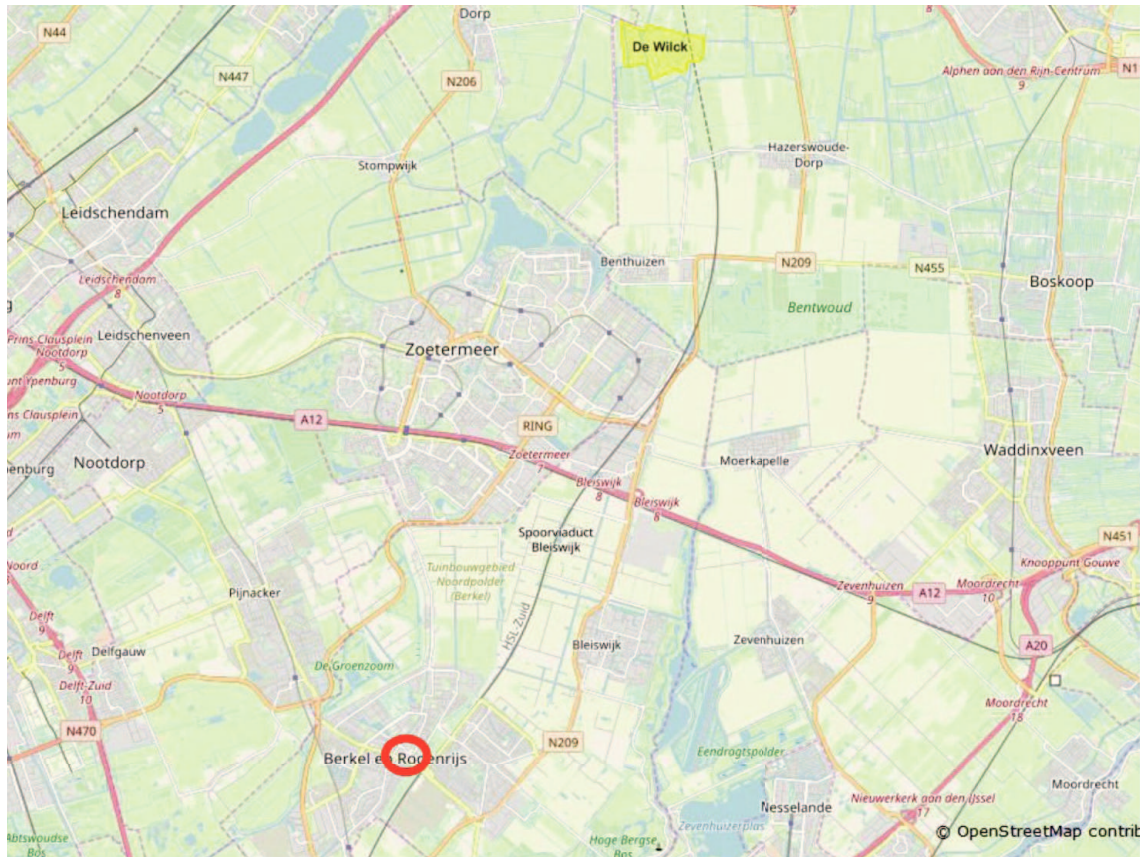
Beschermde gebieden

Het plangebied bevindt zich op ongeveer 14 kilometer afstand van het Natura 2000-gebied 'De Wilck' (zie afbeelding 1). Vanwege de afstand en tijdelijke aard van de werkzaamheden zal er geen sprake zijn van nadelige effecten op habitattypen en doelsoorten die in het kader van de Wet natuurbescherming aangewezen zijn voor de Biesbosch. Een habitattoets is daarom niet nodig.

Het plangebied is geen onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) of van een belangrijk weidevogelgebied. Omdat er, als gevolg van de voorgenomen plannen, geen oppervlakte aan NNN of weidevogelgebied verloren gaat, is toetsing aan deze wet- en regelgeving niet benodigd.

Uitsluiting van soorten

Het plangebied biedt geen geschikt leefgebied voor beschermde dagvlinders. De meeste beschermde vlindersoorten komen op maar een aantal locaties in Nederland voor. Om deze reden is deze soortgroep niet meegenomen in de quickscan. Beschermde reptielen, amfibieën en vissen worden op basis van habitateisen, bekende verspreidingsgegevens en kenmerken van het plangebied niet verwacht. Hierom kon de aanwezigheid van beschermde soorten op voorhand worden uitgesloten.

Abbeelding 1: Plangebied (rood omcirkeld) t.o.v. Natura 2000-gebied "De Wilck" (geel gearceerd)

Vleermuizen

De aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen van vleermuizen in het (te slopen) gebouw kan uitgesloten worden. Er zijn geen mogelijkheden voor vleermuizen om de te slopen bebouwing te betreden. Er bevinden zich tevens geen holtes in de bomen. Hierdoor hoeft er geen aanvullend onderzoek voor vleermuizen te worden uitgevoerd en er zullen geen nadelige effecten optreden.

Het plangebied kan door vleermuizen gebruikt worden als foerageergebied. Het gaat hier echter niet om essentieel foerageergebied; in de directe omgeving zijn voldoende geschikte foerageergebieden aanwezig. Nadelige effecten op foerageergebied van vleermuizen kunnen daarom uitgesloten worden. Er zijn geen essentiële vliegroutes aanwezig vanwege het ontbreken van lijnvormige elementen.

Grondgebonden zoogdieren

Er zijn geen openingen in de gebouwen aanwezig die geschikt zijn voor de Steenmarter (*Martes foina*) en/of de Boomarter (*Martes martes*) om het gebouw te betreden. Hierdoor kan de aanwezigheid van verblijfplaatsen van de Steenmarter en de Boomarter in het (te slopen) gebouw uitgesloten worden. Het plangebied is tevens geen onderdeel van de functionele leefomgeving vanwege het ontbreken van schuilmogelijkheden. Vanuit de Wet natuurbescherming bestaan er daarom geen verdere verplichtingen ten aanzien van deze soortgroep.

Vogels met een vaste verblijfplaats

In en in de directe omgeving van het plangebied zijn geen jaarrond beschermde verblijfplaatsen van vogels aangetroffen. Het plangebied maakt daarnaast geen deel uit van de functionele leefomgeving van een vogelsoort met een vaste verblijfplaats. In de directe omgeving is voldoende alternatief leefgebied aanwezig. Vanuit de Wet natuurbescherming bestaan er daarom geen verdere verplichtingen ten aanzien van deze soortgroep.

Broedvogels

Aangeraden wordt om verstorende werkzaamheden zoals kap- en rooiwerkzaamheden buiten het broedseizoen (globaal van half maart tot en met half juli)¹ uit te voeren. Indien dit niet mogelijk is, dient voorafgaand door een ecologisch deskundige bepaald te worden of er sprake is van broedgevallen binnen of in de directe omgeving van het plangebied. Wanneer er broedgevallen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden worden vastgesteld en er sprake zal zijn van vernietiging of verstoring met een wezenlijke invloed, kunnen de werkzaamheden pas verder gaan wanneer de jonge vogels het nest hebben verlaten. Of dit aan de orde is, kan pas vastgesteld worden na een nieuwe inspectie vlak voorafgaand aan de werkzaamheden en wanneer de planning van de werkzaamheden bekend is. Tijdens deze quickscan zijn er geen broedende vogels aangetroffen in en rondom het plangebied.

Watergebonden ongewervelden

In de omgeving van het plangebied komt de Platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*) voor. Tijdens de bemonstering naar schijfhorens zijn deze niet aangetroffen. Er zijn geen effecten op watergebonden ongewervelden te verwachten, waardoor er vanuit de Wet natuurbescherming geen verdere verplichtingen zijn.

Zorgplicht

Tenslotte geldt voor alle plant- en diersoorten (ook de onbeschermde) de zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat mogelijke nadelige gevolgen voor planten en dieren, voor zover redelijk, zoveel mogelijk vermeden moeten worden.

Tijdens de bouwfase moet daarnaast rekening gehouden worden met de kans op vestiging door (beschermde) pionierssoorten, zoals de Rugstreeppad, de Kleine plevier (*Charadrius dubius*) en de Oeverzwaluw (*Riparia riparia*). De volgende maatregelen worden getroffen:

- Er wordt voorkomen dat in de broedtijd van de Oeverzwaluw steilwanden in zand-lichamen op het bouwterrein aanwezig zijn. Mocht er toch sprake zijn van broedgevallen, dan wordt met de werkzaamheden gewacht totdat nestholtes niet meer in gebruik zijn;

¹ Voor het broedseizoen wordt in de Wet natuurbescherming geen standaardperiode gehanteerd. Dit is onder andere afhankelijk van de vogelsoort en de weersomstandigheden waardoor deze periode langer dan wel korter kan zijn.

- voorbelast terrein kan aantrekkelijk zijn voor een soort als de Kleine plevier. Plaatsing van vlaggetjes kan het terrein minder aantrekkelijk maken. Als er sprake is van een broedgeval, dan wordt met de werkzaamheden gewacht totdat eieren uitgekomen zijn;
- het ontstaan van poeltjes of plassen op het bouwterrein in het zomerhalfjaar (vanaf april) wordt voorkomen, zodat er geen geschikt voortplantingswater voor de Rugstreepad aanwezig is.

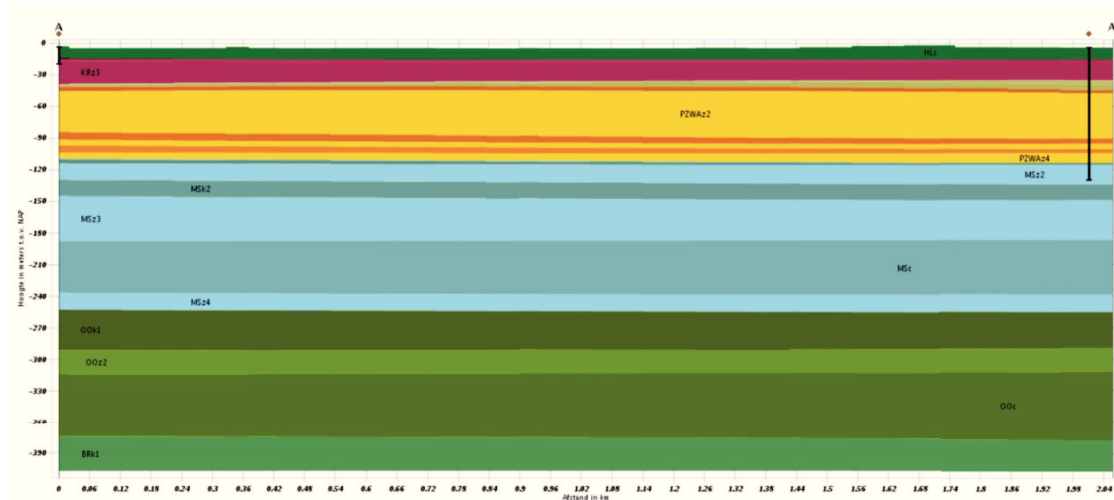
Bodemonderzoek

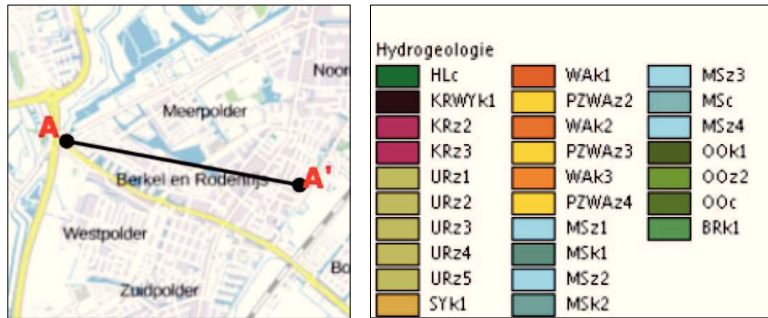
Ter plaatse van de verkenninglocatie 'Berkel Centrum Oost in Berkel en Rodenrijs' is door Terra Milieu een historisch bodemonderzoek (vooronderzoek) conform NEN 5725 uitgevoerd. Het vooronderzoek bestaat o.a. uit een dossieronderzoek bij de gemeente Lansingerland en de omgevingsdienst (DCMR). De locatie heeft een totale oppervlakte van ca. 26.500 m². De locatie is momenteel (grotendeels) in gebruik als zorgcentrum. Naar aanleiding van de geplande herontwikkeling van het gebied waar onder andere ruimte is voor wonen en waar mogelijk een parkeerkelder zal worden aangelegd, is de locatie onderzocht. Hieronder wordt de conclusie van het onderzoek beschreven.

Vooronderzoek

Op basis van het uitgevoerde vooronderzoek blijkt dat ter plaatse van de onderzoekslocatie direct belastende bronnen of verdachte activiteiten worden verwacht. Tijdens eerdere onderzoeken zijn op diverse plaatsen (heterogeen verspreid), PAK's, arseen en andere zware metalen verhoogd ten opzichte van de tussen- of zelfs de interventiewaarde aangetroffen. Ook in het grondwater wordt arseen verhoogd aangetroffen. Omdat deze verhoogde concentratie van arseen in het grondwater overal (in de omgeving) wordt aangetroffen, is hier sprake van een standaard verhoogde waarde die (bij overschrijding van de tussen- of interventiewaarde) niet nader of aanvullend hoeft te worden onderzocht. De onderzoekslocatie wordt daarom wel als verdacht beschouwd, waarbij de strategie 'Verdachte locatie, heterogeen verspreid' (VED-HE) moet worden gehanteerd.

De bodem ter plaatse van de onderzoekslocatie bestaat uit de onderstaande laagopbouw. Meer informatie hierover is te vinden op de website; <https://www.dinoloket.nl/ondergrondmodellen>

Afbeelding 2: laagopbouw

Verkennd bodemonderzoek

Vanwege de conclusie van het vooronderzoek moet een verkennd bodemonderzoek conform NEN5740 uitwijzen of er verontreinigende stoffen aanwezig zijn in de grond of het grondwater in gehalten boven respectievelijk de achtergrondwaarden en de streefwaarden. Indien tijdens het bodemonderzoek asbest op het maaiveld of asbest/puin in de bodem wordt aangetroffen, zal tevens een asbest in bodemonderzoek conform NEN5707 op locatie uitgevoerd moeten worden.

Waterbodemonderzoek

Momenteel is er een vijver op locatie welke vermoedelijk wordt gedempt vanwege de nieuwbouwplannen. Voorafgaand aan de (graaf)werkzaamheden is een waterbodemonderzoek conform NEN5720 noodzakelijk.

Uit één van de onderzoeken (IGF Utrecht, 1993) blijkt dat het maaiveld zich bevindt op zo'n NAP – 5 m. De locatie wordt omringt wordt door verschillende polders met een eigen polderpeil. De deklaag heeft een dikte van maximaal 10 meter en bestaat uit een pakket zandige klei en veen. In de literatuur wordt voor dit pakket een hydraulische weerstand van 2500 a 10000 dagen gegeven. Het eerste goed doorlatende watervoerend pakket bevindt zich tussen de NAP-15 m en NAP-35 m. Dit betreffen matig fijne tot grove grindige zanden. Vanaf NAP-35 bevindt zich een slecht doorlatende scheidende laag. De regionale stroming van het grondwater in het eerste watervoerend pakket is overwegend in oostelijke richting. In de bijlage is een overzicht van de grondwaterstanden uit eerdere rapporten opgenomen.

Advies Antea

Antea Group is gevraagd advies te geven over welke volgende stap noodzakelijk is ten aanzien van de grondwaterstanden en de parkeerkelder. De gemeente heeft 2 varianten van de parkeerbak aangeleverd, deze informatie was de input voor de hydrologisch specialist van Antea Group (zie afbeelding 3).

Afbeelding 3: 2 varianten van de parkeerbak Bron: gemeente Lansingerland

Antea Group heeft aangegeven dat de aanleg van een parkeerkelder in de deklaag geen probleem zal vormen t.a.v. de regionale grondwaterstroming. In de deklaag vindt geen echte grondwaterstroming plaats maar is meer sprake van enkel afvoer uit/ontwatering van de deklaag. De regionale grondwaterstroming vindt plaats in het eerste watervoerend pakket. Er is echter een deklaag van ca 10 meter aanwezig van klei en veen met daaronder het eerste watervoerend pakket. De parkeerkelder zal niet tot in het watervoerend pakket snijden.

Binnen het plangebied is en blijft voldoende oppervlaktewater en wellicht wegdrainage aanwezig om het grondwater van de deklaag af te voeren. Wel zal bij de aanleg rekening gehouden moeten worden dat de parkeergarage waterdicht aangelegd wordt.

Naast de definitieve situatie is de aanlegfase een belangrijk aandachtspunt. Voor de aanleg zal bemaling nodig zijn en die zou gelet op deklaag van klei en veen tot zettingen in de omgeving kunnen leiden. Afhankelijk van de stijghoogte in het watervoerend pakket en de ontgravingsdiepte in de bouwput is openbarsten van de bouwput ook nog een risico.

Wat verder van belang is bij een dergelijk grote ondergrondse parkeergarage is hoe dik de leeflaag boven de parkeergarage wordt. Afhankelijk van de dikte van de leeflaag wordt de parkeergarage namelijk als volledig verhard oppervlak beschouwd of bij een voldoende dikke leeflaag als onverhard.

Het advies van Antea Group voor de fase waar het plan nu in zit is dat nader onderzoek niet noodzakelijk lijkt. Wel zal de nodige aandacht aan de aanlegfase besteed moeten worden. Er dient afstemming met het waterschap plaats te vinden over of de parkeergarage als verhard wordt beschouwd of het deel dat met een leeflaag wordt afgewerkt als onverhard beschouwd mag worden.

Advies vrijkomende grond

Indien bij de toekomstige bouw-/ graafwerkzaamheden grond vrijkomt dient men rekening te houden met, in kwaliteit, verschillende partijen. Er wordt daarom geadviseerd om de eventueel bij de bouw vrijkomende grond zoveel mogelijk op de locatie her te gebruiken, mits de kwaliteit

dit toelaat. Vrijkomende grond die van de locatie verwijderd gaat worden moet, conform de Regeling Bodemkwaliteit, gekeurd worden conform protocol 1001.

Akoestisch onderzoek

Door KuiperCompagnons is een akoestisch onderzoek verricht. De hierbij behorende notitie is als bijlage bij deze memo opgenomen. In deze notitie is beoordeeld of voor de bestaande woningen langs de nieuw aan te leggen weg als gevolg van de veranderde geluidssituatie sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Getoetst is aan de voorwaarden die in het hogere waarden beleid van de gemeente zijn aangegeven voor wat betreft 50 km-wegen. Dit betreft de aanwezigheid van een geluidsluwe gevel en buitenruimte.

Vanwege de aanleg van de nieuwe weg komt de geluidbelasting ter hoogte van de bestaande woningen in de appartementencomplexen die langs deze weg gelegen zijn boven de voorkeursgrenswaarde uit, waarbij de toename van de geluidsbelasting hoger is dan 1,5 dB.

Omdat de absolute waarde van de geluidbelasting in de meeste gevallen beperkt blijft tot maximaal 53 dB past de situatie binnen de voorwaarde voor de aanwezigheid van een geluidsluwe buitenruimte. Op enkele woningen is sprake van een geluidbelasting die hoger is dan 53 dB. Deze woningen hebben de buitenruimte echter aan de luwe zijde waardoor ook geen conflict ontstaat met het gemeentelijke geluidbeleid.

Conclusie milieuonderzoeken

Uit de quickscan blijkt dat het aspect “flora en fauna” geen belemmering vormt voor de voorgenomen ontwikkeling. Ten aanzien van broedvogels wordt echter een aanbeveling gedaan om verstorende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Daarnaast geldt zagezegd voor alle plant- en diersoorten (ook de onbeschermden) de zorgplicht.

In verband met het aspect “bodem” dient een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd te worden, waarbij -indien asbest wordt aangetroffen- al dan niet tevens onderzoek naar asbest dient te worden uitgevoerd. Ook is voorafgaand aan de (graaf)werkzaamheden een waterbodemonderzoek noodzakelijk en wordt afsluitend een advies gegeven. De exacte locatie voor het verkennend bodemonderzoek dient nog te worden vastgesteld, omdat de locatie waar daadwerkelijk in de bodem gewerkt gaat worden nog niet vaststaat.

Voor de fase waar het plan nu in zit lijkt nader hydrologisch onderzoek naar de haalbaarheid van de parkeerkelder in verband met de grondwaterstanden niet noodzakelijk. In de aanlegfase zal hier wel de nodige aandacht aan besteed moeten worden ten aanzien van de grondwaterstanden en de parkeerkelder.

Uit het akoestisch onderzoek komt naar voren dat door de aanleg van de nieuwe weg de geluidsbelasting ter hoogte van de bestaande appartementencomplexen boven de voorkeursgrenswaarde uitkomt, waarbij de toename hoger is dan 1,5 dB. De absolute waarde van de geluidbelasting blijft in de meeste gevallen beperkt tot maximaal 53 dB. Er zijn enkele woningen met een geluidbelasting van meer dan 53 dB, maar omdat bij deze woningen de buitenruimte aan de luwe zijde is gesitueerd, is hier geen sprake van strijdigheid met het gemeentelijk geluidsbeleid.